

Становище

От: доц. д-р Маргарита Николова Чешмеджиева

Относно: дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен
„ДОКТОР”

Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.6. Право

Докторска програма: „Конституционно право”

Автор на дисертационния труд: **Елена Златева Хайдушка**, докторант в редовна форма на обучение към катедра „Публичноправни науки” на Правно-исторически факултет при Югозападен университет „Неофит Рилски”

Тема на дисертационния труд: **„Законодателна инициатива – роля и функции в Република България”**

Научен ръководител: проф. д.н. Георги Близнашки

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

Със Заповед № 2594/04.11.2024 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски” съм определена за вътрешен член на научното жури за публична защита на дисертационния труд на г-жа Елена Златева Хайдушка - редовен докторант в катедра „Публичноправни науки” на Правно-историческия факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски” по научна специалност „Конституционно право”, професионално направление 3.6 Право, на тема „Законодателна инициатива – роля и функции в Република България”. Становището е възложено с решение на първото заседание на научното жури за провеждане на процедурата по защита на дисертационния труд.

I. Общи данни за процедурата и кандидата.

Процедурата е открита и се провежда съгласно изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Елена Хайдушка а е зачислена със Заповед № 2944/19.12.2019 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски” за редовен докторант в професионално направление 3.6. Право (научна специалност „Конституционно право”) в катедра „Публичноправни науки” на Правно-историческия факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски”. По време на обучението си в докторската програма г-жа Елена Хайдушка е положила предвидените в индивидуалния ѝ план изпити и е представила своя дисертационен труд в завършен вид. Отчислена е с право на защита през 2024г.

Тя има пет публикации, две от които в съавторство, по темата на дисертационния труд. Публикациите на Елена Хайдушка показват, че научните интереси и резултати от дейността ѝ са станали публично достояние на научните и специализираните среди. Г-жа Хайдушка е преминала успешно през вътрешна защита в първичното звено.

За изготвяне на становището са ми предоставени: автобиография, заповед за зачисляване на докторанта, удостоверение за успешно положени докторантски минимума, дисертационен труд, автореферат, заповед за отчисляване с право на защита, списък и копия на научните публикации на Хайдушка, свързани с темата на дисертационния труд, декларация за оригиналност на труда.

II. Обща характеристика на дисертационния труд и приноси моменти.

Дисертационният труд е подготвен под научното ръководство на проф. д.н. Георги Близнашки. Общият обем на труда е 207 стр. Структурата на дисертационния труд е добре логически построена и включва: увод, три глави, заключение и библиография. Избраната структура на дисертацията съответства на класическите стандарти за научно изследване. Направени са 430 бележки под линия. Библиографията включва 140 източника на кирилица и латиница. За разработването на труда са използвани и изследвания, доклади, анализи, проучвания, законопроекти и решения на Конституционния съд. Посочените източници свидетелстват за значителна изследователска работа на докторантката.

Представеният на нашето внимание труд от докторант Елена Хайдушка е посветен на интересен и актуален въпрос. Актуалността на разработката на първо място е свързана с изключителната динамичност на законодателния процес и необходимостта от непрекъснато подобряване на качеството на законодателната дейност на Народното събрание. На второ място следва да се отбележи, че в съвременната българска

конституционно-правна литература липсва цялостно, систематизирано и актуално изследване на темата за законодателната инициатива.

Няма съмнение, че докторантката познава добре проблема като е подхождала към неговото разработване задълбочено и с научна добросъвестност. Безспорно е, че тя познава изразените в правната доктрина становища по отделни дискуссионни въпроси свързани с темата на дисертационното изследване. Считам, че обектът и предметът на научното изследване са правилно дефинирани. Използваната методология е позволила в най-голяма степен да бъдат постигнати поставените цели на изследването и да се даде адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд.

Основните и най-съществени научни и научно-приложни резултати и приноси на представения дисертационен труд, могат да бъдат представени по следния начин:

1. Трудът представлява първото самостоятелно конституционноправно изследване на законодателната инициатива в Република България.

2. Внимание заслужава добрият исторически и сравнителен анализ на конституционноправната уредба на правото на законодателна инициатива.

3. Като принос на изследването може да се посочи направеното разграничение между законодателна инициатива и право на законодателна инициатива.

4. Изведени са отликите между законодателна инициатива и други форми на законодателни предложения.

5. Положително оценявам направения интересен преглед на особеностите на законодателната инициатива в САЩ, на основата на които са изведени основните отличителни черти на законодателната инициатива в президентската република спрямо държавите с парламентарна форма на управление.

6. Безспорно приносен характер има анализът и разграничението на трите основни функции на законодателната инициатива, а именно - политическа, правотворческа и обществена.

7. Адмирации заслужава анализът на различията в характера на законодателната инициатива в нашата страна и в други държави от Европейския съюз.

8. Принос на дисертационното изследване са направените предложения *de lege ferenda* за усъвършенстване на разпоредбите на ЗНА и ПОДНС и заслужават вниманието както на научната общност, така и на законодателя.

Представеният автореферат е в обем от 30 страници и отговаря на установените изисквания. Авторефератът отразява коректно съдържанието на дисертационния труд, като отразява основните резултати и дава ясна представа за приносите в него.

Приносите на дисертационното изследване несъмнено имат не само теоретично, но и практическо значение. Изводите, съдържащи се в дисертацията, могат да бъдат използвани както в учебната и научна дейност в университетите, но също така и от законодателя, което безспорно повишава тяхната стойност. С оглед на което препоръчвам трудът да бъде публикуван, за да може постигнатите резултати да станат достояние до един по-широк кръг от читатели.

Убедено мога да заявя, че трудът е израз на самостоятелните усилия на докторантката, а приносите доказват наличието на задълбочени теоретични знания и способност за самостоятелни научни изследвания.

IV. Заключение.

Представеният за защита пред научно жури дисертационен труд на тема **„Законодателна инициатива – роля и функции в Република България”** съдържа научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България и на чл. 27, ал. 2 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и чл. 53 от Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор”.

Предвид изложеното, ще гласувам положително и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.6. Право, научна специалност „Конституционно право“ на **Елена Златева Хайдушка**.

ноември 2024 г.
гр. Благоевград

Изготвил становището:
доц. д-р Маргарита Чешмеджиева

OPINION

By: Assoc. Prof. Dr. Margarita Nikolova Cheshmedzhieva

Subject: dissertation for awarding an educational and scientific degree
"DOCTOR"

Area of higher education 3. Social, economic and legal sciences

Professional field 3.6 Law

Doctoral programme "Constitutional Law"

Author of the dissertation work: **Elena Zlateva Haydushka**, doctoral student in a full-time form of training at the Public Law Department at the Faculty of Law and History of South-West University "Neofit Rilski"

Title of the dissertation work: '**Legislative initiative – role and functions in the Republic of Bulgaria**'

Scientific supervisor: Prof. Georgi Bliznashki, PhD

DEAR MEMBERS OF THE SCIENTIFIC JURY,

With order №. 2594/04.10.2024 of the Rector of South-West University "Neofit Rilski", I have been appointed as an internal member of the scientific jury for the public defense of the dissertation of Ms. Elena Zlateva Haydushka - a full-time doctoral student in the Department of Public Law Sciences of the Faculty of Law and History at the South-West University "Neofit Rilski" in the scientific specialty "Constitutional Law", professional field 3.6 Law, on the topic "Legislative Initiative - Role and Functions in the Republic of Bulgaria". The opinion was assigned by decision of the first meeting of the scientific jury for the conduct of the procedure for the defense of the dissertation.

I. General information about the procedure and the candidate.

The procedure has been opened and is being conducted in accordance with the requirements of the Law on the Promotion of Academic Staff of the Republic of Bulgaria, the Regulations for its implementation and the Internal Rules for the Development of the Academic Staff at the South-West University "Neofit Rilski".

Elena Haydushka was enrolled by Order No. 2944/19.12.2019 of the Rector of the South-West University "Neofit Rilski" as a full-time doctoral student in the professional field 3.6. Law (scientific specialty "Constitutional Law") in the Department of Public Law

Sciences of the Faculty of Law and History at the South-West University “Neofit Rilski”. During her studies in the doctoral program, Ms. Elena Haydushka passed the exams provided for her individual plan and presented her dissertation in completed form. She was enrolled with the right to defend it in 2024.

She has five publications, two of which are co-authored, on the topic of the dissertation. The publications of Elena Haydushka show that the scientific interests and results of her work have become public knowledge of the scientific and specialized circles. Ms. Haydushka has successfully passed an internal defense in the primary unit.

For the preparation of the opinion, I was provided with: a CV, an order for enrollment of the doctoral student, a certificate for successfully passing the doctoral minimums, a dissertation, an abstract, an order for enrollment with the right to defense, a list and copies of Haydushka's scientific publications related to the topic of the dissertation, a declaration of originality of the work.

II. General characteristics of the dissertation work and its contributions.

The dissertation was prepared under the scientific supervision of Prof. Dr. Georgi Bliznashki. The total volume of the work is 207 pages. The structure of the dissertation is well logically constructed and includes: an introduction, three chapters, a conclusion and a bibliography. The chosen structure of the dissertation corresponds to the classical standards for scientific research. 430 footnotes have been made. The bibliography includes 140 sources in Cyrillic and Latin. Research, reports, analyses, studies, bills and decisions of the Constitutional Court were also used for the development of the work. The indicated sources testify to the significant research work of the doctoral student.

The work presented to our attention by doctoral student Elena Haydushka is dedicated to an interesting and topical issue. The topicality of the work is primarily related to the exceptional dynamism of the legislative process and the need to continuously improve the quality of the legislative activity of the National Assembly. Secondly, it should be noted that in the contemporary Bulgarian constitutional-legal literature there is no comprehensive, systematized and up-to-date study of the topic of the legislative initiative.

There is no doubt that the doctoral student knows the problem well and has approached its development in depth and with scientific good faith. It is undeniable that she is familiar with the opinions expressed in the legal doctrine on individual discussion issues related to the topic of the dissertation research. I believe that the object and subject of the scientific research are correctly defined. The methodology used has allowed to achieve the set

goals of the research to the greatest extent and to provide an adequate answer to the tasks solved in the dissertation work.

The main and most significant scientific and scientific-applied results and contributions of the presented dissertation work can be presented in the following way:

1. The work represents the first independent constitutional-legal study of the legislative initiative in the Republic of Bulgaria.

2. The good historical and comparative analysis of the constitutional-legal regulation of the right of legislative initiative deserves attention.

3. The distinction made between legislative initiative and the right of legislative initiative can be indicated as a contribution of the study.

4. The differences between legislative initiative and other forms of legislative proposals are deduced.

5. I positively evaluate the interesting review of the features of the legislative initiative in the USA, on the basis of which the main distinguishing features of the legislative initiative in the presidential republic compared to the countries with a parliamentary form of government are deduced.

6. The analysis and distinction of the three main functions of the legislative initiative, namely - political, law-making and public, is undoubtedly of a contributing nature.

7. The analysis of the differences in the nature of the legislative initiative in our country and in other countries of the European Union deserves admiration.

8. The contribution of the dissertation research is the *de lege ferenda* proposals made to improve the provisions of the Law on Normative Acts and Rules of Organization and Procedure of the National Assembly and deserve the attention of both the scientific community and the legislator.

The submitted abstract is 30 pages long and meets the established requirements. The abstract correctly reflects the content of the dissertation work, reflecting the main results and giving a clear idea of the contributions in it.

The contributions of the dissertation research undoubtedly have not only theoretical but also practical significance. The conclusions contained in the dissertation can be used both in educational and scientific activities in universities, but also by the legislator, which undoubtedly increases their value. Therefore, I recommend that the work be published so that the achieved results can become known to a wider circle of readers.

I can confidently state that the work is an expression of the doctoral student's independent efforts, and the contributions prove the presence of in-depth theoretical knowledge and the ability for independent scientific research.

III. Conclusion

The dissertation work presented for defense before a scientific jury on the topic **"Legislative Initiative - Role and Functions in the Republic of Bulgaria"** contains scientific and applied results that represent an original contribution to science and meets the requirements of Art. 6, para. 3 of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and Art. 27, para. 2 of the Regulations for the Implementation of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and Art. 53 of the Internal Rules for the Development of the Academic Staff at the South-West University "Neofit Rilski" for the acquisition of the educational and scientific degree "doctor".

Given the above, I will vote positively and propose to the esteemed scientific jury to award the educational and scientific degree "doctor" in professional field 3.6. Law, scientific specialty "Constitutional Law" to **Elena Zlateva Haydushka**.

November 2024
Blagoevgrad

Opinion preparation:
Prof. Dr. Margarita Cheshmedzhieva